

facit: alioqui idem eidem decedere simul & accedere possent: quod fieri nullo modo potest, sed semper, in pluribus ius & iniuriam esse necessè est. Præterea iniuriam facere, cum à voluntate & consilio proficiscitur: tum etiam tempore prius est. Nā qui malo accepto malum refert, iniuriam facere non videtur. At qui se iniuste lædit, eadem ipse & patitur simul & facit. Deinde acciperet aliquis sua sponte iniuriam. His accedit, quòd nemo sine singularibus & certis iniuriarum generibus iniuriam facit. At vxorē suam nemo adulterat, nemo parietē suam perfodit, nemo rei suæ furtum committit. Postremò in summa, sibi quemquam iniuriā ficere, refellitur ex iis, quæ à nobis decisa sunt, quod nemo possit sponte sua iniuriam accipere. Iam verò ne illud quidem obscurum est, utrunque esse malum, accipere, & facere iniuriam. Alterum enim minus, alium plus obtinere medio est. Quod similem rationem obtinet, atque in medicina quidem id, quod ad bonam valetudinem pertinet: in arte autem corporum exercendorum id, quo firma corporis constitutio comparatur. Veruntamen deterius iniuriam facere est. Nanque iniuriam facere, cum vitio coniunctum, & vituperandum esse dicebamus: & cum vitio quidē vel perfectio atque integro, & quod simpliciter tale est, vel eo, quod ei finitimum est. Non enim quicquid sponte fit, coniunctum cum iniustitia est: accipere iniuriam autem, vitio & iniustitia vacat. Per se igitur leuius malum est, accipere iniuriam: quamvis ex euentu grauius esse nihil prohibeat. Sed de hoc ars nō laborat: quin lateris dolorem semper esse dicit morbum pedis offensione grauiorem. & tamen ex euentu pedis offensio, morbo lateris maius malum poterit esse: vt si cui offenso pede euenerit, vt propterea quòd ceciderit, capiatur ab hostibus, & occidatur. Ex translatione autem sermonis, & similitudine quadam, poterit esse non ipsi secum, sed sui partium aliquibus inter ipsas quædam iuris cōmunitas: verum non omnis iuris, sed vel eius, quo dominus in seruum, vel eius, quo paterfamilias in familiam suam uti solet. His enim rationibus ea pars animi, quæ rationis est particeps ab ea distat, quæ ratione vacat. Ad quæ ipsa respiciunt, & hoc respectu videtur homini quoque in se ipsum iniustitiæ locus esse: quia fieri potest, vt in his partibus aliquid à suis appetitionibus alienū ac diuersū perferat. Itaq. etiā in animi partibus inter ipsas vt inter eū, qui præest, & eū, qui paret imperio, ius aliquod intercedere videtur. De iustitia igitur, aliisque virtutibus, quæ ad mores pertinent, cum hac distinctione si à nobis explicatum sit.

A ἄμφορὰ γὰρ τῶν αὐτῶν αἰεὶ εἶναι, ἀφρηῆσθαι καὶ πορῆσαι καὶ ἄλλοι τὸ αὐτό. τὸ τοῦ δὲ ἀδυνάτου ἀλλ' αἰεὶ ἐν πλείοσιν ἀνάγκη εἶναι τὸ δίκαιον καὶ τὸ ἀδίκον. ἔπι δὲ, ἐκούσιόν τε καὶ ἐν πορῆσῆσθαι, καὶ πορῆσθαι. ὁ γὰρ διὰ τὸ ἔπαυτε, τὸ αὐτὸ αἰτιποιοῦν, οὐ δοκεῖ ἀδικεῖν. αὐτὸς δὲ αὐτὸν, τὰ αὐτὰ ἄμφορὰ καὶ παύσει καὶ ποιεῖ. ἔπι, εἶναι αἰεὶ ἐκόντα ἀδικεῖσθαι. πορῆσθαι δὲ τούτοις, αἴτιον ἵκησθαι μέρος ἀδικημάτων, ἡ δὲ ἀδικεῖν μοιχθῆσθαι δὲ οὐδέ τις τῶν ἐαυτοῦ εἰδὲ ποιησῶν καὶ τὸν ἐαυτοῦ ποῦρον, οὐδὲ κλέπει τὰ ἐαυτοῦ. ὅλας δὲ λύσται τὸ ἐαυτοῦ ἀδικεῖν, καὶ τὸν διορισμῶν τὸν παρὰ τῆ ἐκούσιως ἀδικεῖσθαι. φανερόν δὲ ὅτι καὶ ἄμφορὰ μὲν φαῦλα, καὶ τὸ ἀδικεῖσθαι, καὶ τὸ ἀδικεῖν. τὸ μὲν γὰρ ἔλαττον τὸ δὲ, πλείον ἔχει ὅτι τῶ μέσῳ ὄσπερ, ὑγμενὸν μὲν, ἐν ἰατρικῇ. ὑπεκτικὸν δὲ, ἐν γυμναστικῇ. ἀλλ' ὅμως, χεῖρον τὸ ἀδικεῖν. τὸ μὲν γὰρ ἀδικεῖν, καὶ κακίας, καὶ φεικτοῦ καὶ κακίας, ἢ τ' τελείας, καὶ ἀπλῶς, ἢ ἐγγύς. ἡ γὰρ ἀπαν τὸ ἐκούσιον, καὶ ἀδικίας. τὸ δ' ἀδικεῖσθαι, αἴτιον κακίας καὶ ἀδικίας. καθ' αὐτὸ μὲν ἔν τὸ ἀδικεῖσθαι, ἢ τὸν φαῦλον, καὶ συμβεβηκὸς δ' οὐδὲν καλοῦσι μῖζον κακῶν ἀλλ' οὐδὲν μέλει τῆ τέχνη. ἀλλ' ἀπλευρῆτιν λέγει μείζων γόσπον πορῆσθαι πλάσματος. καὶ τοῖς χηροῖς αἰ ποτε δάπτρον καὶ συμβεβηκὸς, εἰ πορῆσθαι πλάσματος δια τὸ πεπεῖν συμβεβηῆ ὑπὸ τῆ πολέμου ληφθῆναι καὶ ὄσπερ εἶναι. καὶ μεταφορῶν δὲ καὶ ὁμοιωτικῶν τὰ ἐν αὐτῶ πορῆσθαι αὐτὸν δίκαιον, ἀλλὰ τῆ αὐτῶ πῶσιν οὐ πῶσιν δὲ δίκαιον, ἀλλὰ τὸ δασποτικόν, ἢ τὸ οἰκονομικόν ἐν τούτοις γὰρ τοῖς λόγοις διέστηκε τὸ λόγον ἔχον μέρος τῶς ψυχῆς πορῆσθαι τὸ ἀλογον.

E εἰς ἀ δὲ βλεποσιν, καὶ δοκεῖ εἶναι ἀδικία πορῆσθαι αὐτὸν, ὅτι ἐστὶ ἐν ταῖς παύσεισι τε παρὰ τῶ ἐαυτοῦ ὀρέξεις. ὡσπερ οὐκ ἄρχοντι καὶ ἀρχομῆσθαι εἶναι πορῆσθαι δὴ μὴ δίκαιον τι, καὶ τούτοις. παρὲ μὲν οὐκ ἰσχυροσυνῆσθαι καὶ τῶ ἄλλων τῶ ἡθικῶν ἀρετῆσθαι, διορῆσθαι τὸν ἔσπον τῶτον.